

לשאוף למקצוענות, לא למצוינות

ידיעת העובדות היא רק תחנה הכרחית בדרך להשגת מקצוענות אישית. בתחנה הבאה עלינו ללמוד כיצד לעבוד מעובדות ידועות לעובדות חדשות. כיצד מרחיבים רעיון ועניין, ומוסיפים נדבך על נדבך. כאן יש לעשות שימוש מושכל בלוגיקה, בתורת ההיגיון, שהיא חלק מהמתמטיקה

ומהפילוסופיה. גם כאן, לרוע המזל, אנשים מגלגלים עובדות, מרחיבים אותן, משנים ומנפחים אותן, לשים מועכים, מבשלים ורוקחים, ויוצאים להם עם "עובדות" חדשות, מופלאות, משכנעות ומרשימות – והכול בשם ההיגיון. לפעמים אפילו לא מדובר בדמגוגיה או בצניזות, אלא סתם בכשלים לוגיים בדינמיקה הבסיסית של בניית הסיפור.

ישנה בדיחה, שמראה באופן משכנע כביכול איך מהעובדה שאדם קונה אקווריום מגיעים לכך שהוא אינו

השיחה של מחר פרופ' דוד הראל

מדברים אצלנו הרבה על מצוינות, הינוך למצוינות, שאיפה למצוינות. אבל אי אפשר לחנך כיתה שלמה, מחזור שלם, עם שלם, כך שכולם יהיו מצוינים. בתוך כל קבוצה יש מצוינים יותר ומצוינים פחות, וגם כאלה שאינם כל כך מצוינים. וזה בסדר, כך בנוי העולם. התכונה שראוי לשאוף אליה היא מקצוענות. לא מצוינות. קבוצה יכולה לפעול לשיפור ממוצע, אבל אדם יחיד יכול לשאוף רק למקצוענות. מקצוען הוא מישהו שמבין בדברים שבהם הוא עוסק, ועוסק רק בדברים שהוא מבין בהם. לדעתי באמרת חז"ל – "סייג לחכמה שתיהק", אין הכוונה שהחכם צריך לשתוק, אלא שעלינו לרבר, לעשות, להתערב ולכתוב, ולעסוק רק בדברים שעשינו את מלוא המאמץ להבין בהם, ואם אין אנו מבינים בהם, אם אין לנו החוכמה הרלבנטית להם, עלינו להימנע מלעסוק בהם.

אזרחות במדינה וחברות בחברה, מחייבות, למשל, לדעת את השפה, התרבות והמסורת של העם החי בארץ. לצערנו, הרבה פעמים אנו נתקלים באנשים שמדברים בתקשורת בשפה רצופה, מחוויים דעה על סרטים שלא באמת ראו (אלא הסתפקו בהודעות לעיתונות ממפיקי הסרט), בלי להיות מודעים לקיומו של ספר שעל פיו נעשה הסרט, או קריאת הספר.

כל אלה מחוויים לעומת מה שקרה לנו עם שירה הנפלא של נעמי שמר, "על כל אלה", שכולל בין היתר את השורה "אל נא תעקור נטוע". מאז שנכתב השיר נשמעים קולות רבים המנפנים בשורה זו כאילו התנ"ך אוסר על נטיגות והסכמי שלום. אלא שהעובדות הן – ואני מביא אותן ללא הבעת דעה פוליטית – ששמר הביאה בשירה פרפראזה על המקור, שהוא בספר קהלת, פרק ג', שבו נאמר: "לפל זמן, ועת לכל" חפץ תחת השמים, עת ללדת ועת למות, עת לטעת ועת לעקור נטוע". לא "אל תעקור נטוע", אלא "עת לעקור נטוע". ממש הפוך.

(צילום: י"ח צ)

איכות החיים של כולנו תשתפר פלאים אם נתאמץ להיות מקצוענים, ולא בהכרח מצוינים. הבה נעשה מאמץ להבין את מה שאנו עושים ולעשות רק את מה שאנו מבינים

הומוסקסואל. במיוחד ראוי להיזהר כשמשלבים לוגיקה עם אחוים וסטטיסטיקה. רובנו שמענו על הסטטיסטיקאי שטבע בנהר שעומקו הממוצע 30 ס"מ, או מכירים נתונים וסקרים "מעובדים" שמספקים לנו גופים בעלי עניין בתחומי פוליטיקה, עסקים, שיווק ופרסום. היות אורח במדינה וחבר בחברה מחייב לנאמנות. נאמנות לערכים של דיוק, אמינות ומקצוענות. איכות החיים של כולנו תשתפר פלאים אם רק נתאמץ להיות מקצוענים, ולא בהכרח מצוינים. הבה נעשה מאמץ להבין באמת את מה שאנו עושים, ולעשות רק את מה שאנו מבינים. הבה נהיה חובבי ציון, ולא חובבני ציון. ●

הכותב הוא פרופ' למדעי המחשב במכון ויצמן, זוכה פרס ישראל, וזוכה פרס א.מ.ת. ל-2010

דעת היום / עו"ד יורם ראב"ד

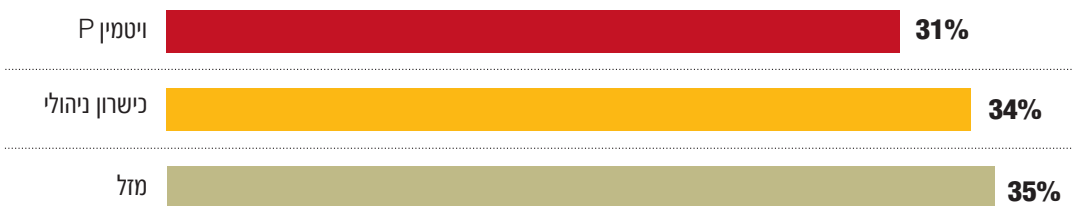
מחשבות על משאל העם

לעשות שקר בנפשה ולהמשיך לכהן בניגוד לתפיסתה? ומה אם לאחר בחירות תעלה לשלטון מפלגת עם תפיסת עולם אחרת, האם גם היא צריכה להמשיך לנהוג בניגוד לתפיסתה? המחוקק לא נתן את דעתו אף לשאלות אלו. יש הטוענים כי הבאת מחלוקת קיצונית למשאל תבורר את הקיצוניים ותמנע שפירות רמים. ברם, אין לפסול תוצאה הפוכה לפיה, דווקא משום שההכרעה במשאל הינה בלתי הפיכה, עלולים המתנגדים לנקוט באמצעים קיצוניים לסיכולה. אישור נסיגה במשאל ינטרל את הדרכים הלגיטימיות לפעולה כנגד הכרעות השלטון, אך לא בהכרח את הדרכים האנטי דמוקרטיות, העלולות להיתפס, לאחר המשאל, כאמצעי יחיד לשינוי משאל עם אינו חוות הכל. ב-1992 הוחלט במשאל עם בדנמרק שלא לאשרר את ההסכם לאיחוד אירופה. הממשלה והפרלמנט לא הרימו ידיים וב-1993 נערך משאל חוזר וההסכם אושר. תוצאות המשאל השני לא הביאו ללגיטימציה של ההסכם והוא לווה בגילויי אלימות קשים. כך גם בעניין הפרדת קוויבק מקנדה. שם נפלה הדרשה להפרדה פעמיים במשאל עם מה שלא מנע מהבדלנים להמשיך ולתבוע עוד משאלי עם. ●

הכותב עומד בראש משרד ראב"ד מגריזו בנקל ושות'

ההכרעות הגורליות בישראל התקבלו עד עתה במסודותיה הנבחרים. עתה החליט המחוקק לתקן את חוק סדרי השלטון והמשפט כך שממשלה בישראל לא תהיה עוד רשאית לאשרר הסכם לפיו המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל לא יחולו על שטח, אלא לאחר שההסכם יאושר הן ידי הכנסת (ברוב של 61 חברים) והן במשאל עם (רק אישור ההסכם בכנסת ברוב של 80 חברים ומעלה מיתר את הצורך במשאל עם). המחוקק התעלם מכך שסדר יומנו מושפע תכופות מסמיכות לאירועים דרמטיים ולכן לעיתוי משאל העם עלול להיות השפעה מכרעת על תוצאותיו. כך עלולים המתנגדים, מבית ומחוץ, לנסות ולהשפיע על תוצאותיו, למשל, באמצעות פיגועי טרור. בנוסף לא נלקחה בחשבון ההנחה שבקבלת הכרעות בנושא קביעת גבולות המדינה תידרש הסתמכות על מידע סודי ורגיש. הבאת מידע זה לציבור עלולה לפגוע באינטרסים חיוניים של בטחון המדינה, ואילו אי הבאתו בשלמותו עלולה להשפיע משמעותית על תוצאות המשאל. משאל עם הוא לכאורה הכרעה סופית שאין אחריה ערעור. ואולם עקרון זה מעורר לא מעט קשיים. האם תוצאות המשאל יחייבו לעולם? ואם לאו – לכמה זמן? אם הנסיגה לא תאושר במשאל – האם ממשלה תוכל

מה לדעתך נדרש כדי להיות מנהל צעיר מצליח?

נתח שוק

חדשות חמות: עימות בכנס העיתונות באילת בין אבי וייס לראודור בניזמן עמ' 6

תרבות

האלבומים החדשים של ג'יי זי וריהאנה לא מיועדים למאזינים מתקדמים עמ' 22

לתגובות ולהצעות לתאחרים: haerev@globes.co.il

גלובס

חיים בר און ז"ל, מו"ל 1984-1998
מנכ"ל: איתן מדמון

העורך הראשי: חגי גולן

סגן עורך ועורך החדשות: אלי ציפורי
עורך שוק ההון: שי שלו
עורכת הערב: לילך סיגן

הנהלה והמערכת:

רח' אצ"ל 53 ראשל"צ 75706, ת.ד. 5126 ראשל"צ 75106
טל. 03-9538888
פקס: 03-9517419
כתובת באינטרנט: <http://www.globes.co.il>
מיילים למערכת: editor@globes.co.il

המו"ל:

גלובס פבלישר עתונות (1983) בע"מ

דפוס:

כספים מבית גלובס בע"מ.
טל. 03-9538952

מכירת מנויים: 03-9538787

מוקד שירות: 03-9538800

מודעות: 1-800-446262

יש לך סקופ?

ספר לנו בנייל האדום: www.globes.co.il/redmail

אין המערכת אחראית לתוכן הנתונים ולכוננות המודעות המתפרסמים בעיתון. במאמרים, בידיעות וכתבות אין משום המלצה או חוות דעת בקשר לרכישת או מכירת ניירות ערך